

مقطع تحصیلی: کاردانی کارشناسی رشته: مترجمی مکتوب ترم: ۳ سال تحصیلی: ۱۳۹۸-۱۳۹۹
نام درس: کارگاه ترجمه آثار مکتوب (انگلیسی به فارسی) نام و نام خانوادگی مدرس: فرهاد تابنده
آدرس email مدرس: farhad021.t@gmail.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۳۵۷۷۶۴۴۶

جزوه درس: کارگاه آثار مکتوب (سهشنبه ۸-۱۱؛ ۱۹ فروردین) مربوط به هفته : ششم
text: دارد ندارد voice: دارد ندارد power point: دارد ندارد
تلفن همراه مدیر گروه :
توضیحی توسط اسناد دارد!
(ویدئوی آموزشی-)

▪ نکات کلیدی برای ترجمه دقیق تر و روان تر (این بخش در امتحان نخواهد آمد و تنها برای

آشنایی بیشتر دانشجویان با فن و هنر ترجمه و رسیدن به ترجمه های بهتر و دقیق تر ارائه

شده است):

۱. **آشنایی با ژانر (genre) متن مورد ترجمه** (برای مثال، متن مورد ترجمه متن خبری در یک روزنامه است یا وب سایت اینترنتی یا خبر شفاهی تلویزیونی است؛ متن مورد ترجمه یک آگهی بازرگانی است؛ متن مورد ترجمه یک گزارش علمی است یا متن مورد ترجمه دیالوگ یک فیلم یا سریال است و...): آشنایی با ژانر متن مبدا (برای مثال انگلیسی، هنگامیکه در حال ترجمه از انگلیسی به فارسی هستید) به شما کمک می کند تا درک بهتری از ساختار، نحوه جمله بندی و عبارات/واژگان آن ژانر در زبان مبدا و مقصد داشته و بتوانید ترجمه روان تر و طبیعی تری در زبان مقصد (برای مثال فارسی، هنگامیکه در حال ترجمه از انگلیسی به فارسی هستید) ارائه کنید.

۲. **آشنایی با موضوع (topic/subject) متن مورد ترجمه** (برای مثال، متن مورد ترجمه ورزشی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی یا علمی است؟ اگر علمی است مربوط به کدام شاخه از علوم می شود؟ پزشکی است یا اقتصاد...): هرچه شما به عنوان مترجم نسبت به موضوع مورد ترجمه احاطه بیشتر و دانش کامل تری داشته باشید بهتر و دقیق تر می توانید ترجمه کنید. به یاد داشته باشید که ترجمه تنها استفاده از فرهنگ لغت و معادل یابی نیست (اگر اینطور بود همه می توانستند مترجم خوبی بشوند!). این دانش و تسلط شما نسبت به موضوع مورد ترجمه است که کمک می کند بهترین معادل ها و ساختار ها را در زبان مقصد پیدا کنید، حتی اگر در فرهنگ لغت نتوانید معادل مناسبی پیدا کنید. دلیلش هم مشخص است: چون شما آنقدر

در آن موضوع مطالعه داشته اید که خود گنجینه ای از واژگان و اصطلاحات آن حیطة در زبان مقصد (و حتی مبدا) هستید.

۳. تسلط بر دستور زبان هر دو زبان: شما به عنوان مترجم باید به طور کامل بر روی ساختار دستوری/گرامری زبان مبدا و زبان مقصد تسلط داشته باشید تا بتوانید معنی واژگان و عبارات را در چهارچوب دستوری مورد نظر کاملا درک کرده و آنرا در قالب زبان مقصد بگنجانید. در نتیجه، ضعف دستوری/گرامری در هر دو زبان می تواند به صحت ترجمه شما لطمه جدی وارد کرد. متأسفانه یکی از دلایل اصلی ضعف دانشجویان در ارائه ترجمه دقیق و صحیح و البته روان، همین ضعف دستوری/گرامری است!

۴. وفاداری کامل به معنی و پیام و تعدیل و تغییر در صورت/فرم زبانی: شما به عنوان مترجم باید ۱۰۰٪ به معنی و مفهوم و پیام متن زبان مبدا وفادار باشید و سعی کنید همان معنی و پیام را در چهارچوب زبان مقصد به خواننده یا شنونده انتقال دهید. در نتیجه، می توان گفت وفاداری کامل به معنی و پیام متن مورد ترجمه واجب است اما می توانید در ساختار و فرم زبانی برای ارائه ترجمه روانتر و طبیعی تر دخل و تصرف کنید. برای مثال در هنگام ترجمه اصطلاحات یا ضرب المثلهای باید معنی را حفظ کرده ولی فرم/صورت (کلمات و چیدمان آنها) را تغییر دهید، در نتیجه سعی کنید معادل همان اصطلاح را در زبان مقصد پیدا کنید. مثال: اگر شما بخواهید ضرب المثل *no pain no gain* را طوری ترجمه کنید که به فرم/صورت زبانی وفادار باشید نمی توانید آنچنان به معنی و پیام وفادار باشید و ترجمه شما می شود "نه رنج نه گنج". البته خواننده منظور شما را متوجه می شود اما این ترجمه طبیعی و روان نیست. اما اگر به معنی و مفهوم وفادار باشید و بخواهید دقیقا همان حس به خواننده زبان فارسی منتقل شود که به خواننده زبان انگلیسی، باید معادل فارسی آنرا انتخاب کنید "نابرده رنج گنج میسر نمی شود". البته در نظر داشته باشید که برای متن های ادبی شناخته شده (مانند رمان های معروف یا شعر شعرای صاحب سبک و شناخته شده) و متون مذهبی، شما باید نهایت تلاش خود را بکنید که هم به معنی/پیام وفادار باشید و هم به فرم/صورت زبانی.

۵. **خواندن ترجمه خود و مشورت گرفتن از دیگران:** حتما ترجمه خود را چندین بار بخوانید. بهتر است این کار با فاصله زمانی انجام شود تا بتوانید ترجمه خود را مرتباً اصلاح کنید. از دیگران مشورت بگیرید و نظر آنها را در مورد بهترین و دقیق ترین معادل ها در زبان مقصد جویا شوید.

۶. **فراتر از فرهنگ لغت بروید:** هرچند که یک فرهنگ لغت خوب یار و یاور یک مترجم حرفه ای است ولی قرار نیست که همه معادل ها یا دقیق ترین معادل ها را همیشه بتوانید در فرهنگ لغت پیدا کنید. به همین خاطر است که دانش شما از ژانر و موضوع مورد ترجمه به شما کمک می کند تا بهترین و دقیق ترین معادل ها را پیدا کنید.

۷. **بسیار مطالعه کنید:** بنا به دلایل ذکر شده در بالا (آشنایی بهتر با ژانرها و موضوعات مختلف و همچنین واژگان و دستور زبان کامل تر) سعی کنید تا می توانید در هر دو زبان مطالعه کنید! فراموش نکنید مترجم خوب انگلیسی به فارسی کسی است که نه تنها به زبان انگلیسی تسلط دارد، به زبان فارسی هم به صورت حرفه ای مسلط است و می تواند بهترین ترجمه ها را ارائه کند. پس مطالعه (کتاب، رمان، روزنامه، مجله و...) فراموش نشود...

۸. **ترجمه جمله های پیچیده و مرکب:** طبیعی است که در ترجمه متن های رسمی و حرفه ای در ژانرها و موضوعات مختلف، شما با ساختارهای پیچیده و مرکب مواجه میشوید. اول از همه باید دانش دستوری/گرامری کافی داشته باشید تا ساختارها را تشخیص دهید و معنی و پیام را به خوبی درک کنید. سپس سعی کنید بخش، بخش ترجمه کنید (جمله را به قسمت های مشخص تقسیم کنید) و بعد از ترجمه هر بخش، سعی کنید بخش ها را در زبان مقصد (مثلاً فارسی) به همدیگر پیوند دهید طوری که در زبان فارسی ترجمه شما روان باشد. برای این کار می توانید از نظر دوستان و اعضای خانواده هم کمک بگیرید. به مرور با تمرین و ترجمه بیشتر می توانید با سرعت ساختارها را تشخیص دهید و جملات مرکب و پیچیده فارسی معادل آنها را بنویسید.

۹. **تمرین، تمرین و تمرین:** در حقیقت ترجمه هیچ فرمول جادویی ندارد! تنها تمرین است و تمرین! اگر می خواهید مترجم خوبی بشوید، مرتب باید در ژانرها و موضوعات مختلف ترجمه کنید و نظر اساتید و دیگران را در مورد ترجمه خود بپرسید تا با رفع اشکال، آرام، آرام به ترجمه دقیق برسید.

۱۰. **نکته آخر:** با توجه به مطالب بالا، سعی کنید طوری روان و طبیعی ترجمه کنید که اگر یک فارسی زبان (برای مثال در ترجمه های انگلیسی به فارسی) متن شما را بخواند متوجه نشود که ترجمه است و فکر کند یک فارسی زبان آنرا نوشته است. این موضوع در مورد ترجمه های شفاهی هم صدق می کند. طوری ترجمه کنید که روان و طبیعی باشد (البته با حفظ معنی و پیام). هدف نهایی از ترجمه رسیدن به این سطح از کیفیت ترجمه است: ترجمه ای صحیح و دقیق و در عین حال روان و طبیعی در زبان مقصد.

موفق باشید

